

د مالونو د حمل او

نقل د قانون د توشیح

په هکله د افغانستان اسلامي

جمهوريت درئيس

فرمان

فرمان

رئيس جمهوري اسلامي

افغانستان در مورد توشیح

قانون حمل و نقل

اموال

گڼه : (۱۲۵)

نېټه : ۱۳۸۸/۷/۳۰

شماره : (۱۲۵)

تاریخ : ۱۳۸۸/۷/۳۰

لمړۍ ماده :

د افغانستان د اساسي قانون د

څلور شپيتمې مادې د (۱۶) فقرې او

سلمې مادې د حکم له مخې، د مالونو

د حمل او نقل قانون چې د ملي

شوري د مجلسونو د گډه هیئت

د ۱۳۸۸/۶/۱۰ نېټې د (۱۴۳) گڼې

مصوبې پر بنسټ، په (۷) فصلونو

او (۳۰) مادو کې تصویب شوی دی،

توشیح کوم.

ماده اول :

به تاسی از حکم فقره (۱۶) ماده

شصت و چهارم و ماده صدم

قانون اساسی افغانستان ،

قانون حمل و نقل اموال را که به

اساس مصوبه شماره (۱۴۳) مؤرخ

۱۳۸۸/۶/۱۰ هیئت مختلط

مجلسین شورای ملی به داخل (۷)

فصل و (۳۰) ماده به تصویب

رسیده، توشیح می دارم.

دوه يمه ماده :

دغه فرمان دتوشېح له نېټې څخه نافذ
اوله قانون او دملې شورې د
مجلسونو دگډه هېئت له مصوبې سره
يوځای دې، په رسمي جريده کې
خپورشي.

حامد کرزی

دافغانستان داسلامي جمهوريت

رئيس

ماده دوم :

اين فرمان از تاريخ توشېح نافذ و
همراه با قانون و مصوبه هېئت
مختلط مجلسين شورای ملی
درجريده رسمی نشر
گردد.

حامد کرزی

رئيس جمهوری اسلامی

افغانستان

د افغانستان ملي شوري

شورای ملی افغانستان

مصوبه

مصوبه

د مالونو د حمل او نقل قانون

قانون حمل و نقل اموال

پرله پسي گڼه : (۱۴۳)

شماره مسلسل : (۱۴۳)

د تصویب نېټه : ۱۳۸۸/۶/۱۰

تاریخ تصویب : ۱۳۸۸/۶/۱۰

د اساسي قانون د سلمې مادې له درج

به تاسی از حکم مندرج ماده صدم

شوي حکم سره سم ، دملي شوري د

قانون اساسی، هیئت مختلط

دواړو غونډو له پنځو پنځو

مجلسین شورای ملی مرکب از

غړو څخه جوړ شوی گډه

پنج پنج نفر از اعضای هر جرگه

هیئت د مالونو د حمل او نقل قانون

قانون حمل و نقل اموال را

په اووه فصلونو او دېرش مادوکې

به داخل هفت فصل وسی ماده به

د ۱۳۸۸ کال د وږي د میاشتي په

تاریخ دهم ماه سنبله سال ۱۳۸۸

لسمه نېټه فیصله کړ.

فیصله نمود.

د گډه هیئت رئیس

رئیس هیئت مختلط

انجنیر محمد خان

انجنیر محمد خان

د گډه هیئت مرستیال

معاون هیئت مختلط

قاضی سعدالله ابوامان

قاضی سعدالله ابوامان

فهرست مندرجات
 قانون حمل و نقل اموال
 فصل اول
 احکام عمومی

صفحه	عنوان	ماده
۱.....	مبنی.....	ماده اول:
۱.....	اهداف.....	ماده دوم:
۲.....	اصطلاحات.....	ماده سوم:

فصل دوم

بارنامه

۵.....	انواع بارنامه.....	ماده چهارم:
۶.....	مندرجات بارنامه.....	ماده پنجم:
۸.....	مستند بودن بارنامه.....	ماده ششم:

فصل سوم

مسئولیت های متصدی

۹.....	مسئولیت در دوره تصدی.....	ماده هفتم:
۱۰.....	مسئولیت متصدی در نقص ظاهری اموال.....	ماده هشتم:
۱۱.....	مسئولیت متصدی در ارسال راهبارنامه.....	ماده نهم:
۱۱.....	مسئولیت متصدی از اطلاع رسیدن بار.....	ماده دهم:

حالات جبران خساره ناشی از مسئولیت متصدی. ۱۲	ماده یازدهم:
جبران خساره به اساس خساره وارده یا کاهش در	ماده دوازدهم:
اموال ۱۳	
ارزیابی جبران خساره وارده ۱۵	ماده سیزدهم:
حالات برائت متصدی ۱۶	ماده چهاردهم:
مرور زمان ۱۷	ماده پانزدهم:

فصل چهارم

مسئولیت های فرستنده و گیرنده

..... ۱۸	ماده شانزدهم:
..... ۱۹	ماده هفدهم:
..... ۱۹	ماده هجدهم:
..... ۲۰	ماده نوزدهم:
..... ۲۰	ماده بیستم:

فصل پنجم

حقوق و وجایب متصدی

..... ۲۰	ماده بیست و یکم:
..... ۲۱	ماده بیست و دوم:

فصل ششم

حقوق و وجایب فرستنده و گیرنده

..... ۲۳	ماده بیست و سوم:
----------	------------------

رسمي جريده

مسلسل نمبر (۱۰۰۱)

۱۳۸۸/۸/۱۶

ماده بیست و چهارم: حالات عدم مطالبه بار..... ۲۴

ماده بیست و پنجم: تأخیر در تحویلی اموال..... ۲۴

فصل هفتم

احکام متفرقه

ماده بیست و هشتم: رعایت کنوانسیون های بین المللی..... ۲۵

ماده بیست و هفتم: حل و فصل منازعات..... ۲۶

ماده بیست و هشتم: حمل و نقل مسافر و محموله های پستی..... ۲۶

ماده بیست و نهم: وضع مقررات ، لوایح و طرز العمل ها..... ۲۶

ماده سی ام: انفاذ..... ۲۷

د مالونو د حمل او نقل

قانون

لومړی فصل

عمومي حکمونه

مبني

لومړۍ ماده :

دغه قانون د افغانستان د اساسي قانون په يوولسمه ماده کې د درج شوي حکم له په پام کې نيولو سره د حمل او نقل د چارو او په هغو پورې د اړوندو خدمتونو د تنظيم په منظور، وضع شوی دی .

موخې

دوه يمه ماده :

د دې قانون موخې عبارت دي له:

- ۱- د مالونو حمل او نقل ته د اسانتياوو د زمينې برابرول.
- ۲- د مالونو د حمل او نقل د خونديتوب تأمينول.

قانون

حمل و نقل اموال

فصل اول

احکام عمومي

مبني

ماده اول :

اين قانون با رعايت حکم مندرج ماده ياز دهم قانون اساسي افغانستان به منظور تنظيم امور حمل و نقل اموال و خدمات مربوط به آن وضع گرديده است.

اهداف

ماده دوم :

اهداف اين قانون عبارت اند از:

- ۱- فراهم نمودن زمينه تسهيلات حمل و نقل اموال.
- ۲- تأمين مصئونيت حمل و نقل اموال .

۳- د مالونو د حمل او نقل د متصدیانو د حقوقو او وجیبو ټاکل.

اصطلاحگانې

درېمه ماده :

پدې قانون کې لاندې اصطلاحگانې دغه مفاهیم افاده کوي :

۱- حمل او نقل : د بار، بارول، ځای پرځای کول اوله یوه ځای څخه بل ځای ته ئې لېږدول دي.

۲- د حمل او نقل قرارداد: هغه لیکلې سند دی چې پرموجب یې ددې قانون د حکمونو مطابق، د اړخونو د حقوقو او وجیبو حدود مشخصېږي.

۳- د حمل او نقل متصدي: هغه حقيقي يا حکمي شخص دی چې د حمل او نقل د قرارداد مطابق د بار حمل او نقل اود هغه اړوند خدمتونه په غاړه اخلي، او له دې وروسته په دې قانون کې د متصدي په نامه یادېږي

۴- د حمل او نقل استازی: هغه

۳- تعیین حقوق و وجایب متصدیان حمل و نقل اموال.

اصطلاحات

ماده سوم :

اصطلاحات آتی دراین قانون مفاهیم ذیل را افاده می نماید :

۱- حمل و نقل : بارگیری ، جا به جا کردن و انتقال بار از یک محل به محل دیگر می باشد.

۲- قرارداد حمل و نقل: سند کتبی است که به موجب آن حدود حقوق و وجایب طرفین مطابق احکام این قانون مشخص می گردد.

۳- متصدی حمل و نقل : شخص حقيقي يا حکمی است که مطابق قرارداد حمل و نقل، مسئولیت حمل و نقل بار و خدمات مربوط را به عهده می گیرد، و منبعد در این قانون به نام متصدی یاد می گردد.

۴- نماینده حمل و نقل: شخصی

است که به نیابت یا نمایندگی از فرستنده یا گیرنده، هماهنگی و ترتیب عملیات حمل و نقل را مطابق قرارداد به عهده می گیرد.

۵- بار (محموله): عبارت است از هرگونه اموال، حیوانات زنده و لوازم حمل و نقل از قبیل صندوق، قفس، تخته بند و کانتینر مشروط بر اینکه لوازم مذکور متعلق به متصدی نه باشد.

۶- بارنامه: سند حمل و نقل اموال است که به شکل تحریری یا الکترونیکی توسط متصدی صادر و به فرستنده تسلیم داده می شود.

۷- راهبار نامه: سند تحریری یا الکترونیکی است که توسط حمل کننده صادر می شود.

۸- وسایط نقلیه: وسایل موتوردار زمینی، هوایی و دریائی که با قوه موتور، قوه محرکه یا وسیله دیگر

شخص دی چي د استوونکي يا اخستونکي په نيابت يا استازيتوب د حمل او نقل د عملیاتو هم غاړيتوب او ترتیب، د قرارداد مطابق په غاړه اخلي.

۵- بار (محموله): له هر ډول مالونو، ژوندیو حیواناتو او د صندوق، قفس، تخته بند او کانتینر په شان د حمل او نقل له لوازمو څخه عبارت دي، په دې شرط چې نوموړي لوازم په متصدي پورې اړه ونلري.

۶- بارلیک: د مالونو د حمل او نقل سند دی چې په لېکلي یا الکترونیکی توگه، د متصدي لخوا صادر او استوونکي ته ورتسليمېږي.

۷- لاربار لیک: لیکلی یا الکترونیکی سند دی چې د حمل کوونکي په واسطه صادرېږي.

۸- نقلیه وسایط: ځمکنی، هوایی او د سیندیز موتور لرونکي وسایل دي چې دموتور یا بلې وسیلې په

محرکه قوې سره په خوځېدو راځي او د مالونو د حمل او نقل لپاره ترگټې اخستني لاندې نيول کېږي.

۹- د واک حدود: دمتصدي په واسطه په بارليک کې په مشخص شوي ځای کې د مالونو د حمل او نقل لپاره دهغو تر تحویلولو پورې د مالونو تسليمي او منل دي.

۱۰- واقعي حمل کونکي: هغه حکمي شخص دی چې د مالونو د حمل او نقل ټول یا یوه برخه عملیات چې د حمل او نقل د قرارداد پر موجب د استوونکي یا متصدي لخوا هغه ته پرېښودل شوي، له ځمکنیو، هوایي او سیند لارو څخه په یوې باندې، له هغو نقلیه وسایطو څخه په گټې اخستني سره چې په واک کې یې لري، سرته رسوي.

به حرکت در آمده و برای حمل و نقل اموال مورد استفاده قرار می گیرد.

۹- حیطه اختیار: تسلیمی و قبولی اموال جهت حمل و نقل الی تحویلی آن توسط متصدی در محل مشخص شده بارنامه می باشد.

۱۰- حمل کننده واقعی: شخص حکمی است که تمام یا قسمتی از عملیات حمل و نقل اموال را که به موجب قرارداد حمل و نقل از طرف فرستنده یا متصدی به او واگذار گردیده، به یکی از طرق زمینی، هوایی و دریائی با استفاده از وسایط نقلیه که در اختیار دارد، انجام می دهد.

دوه یم فصل

بارلیک

د بارلیکونو ډولونه

څلورمه ماده :

بارلیک د حمل او نقل د قرارداد ، د مالونو د مالکیت د حق او رسید څرگندوی دی چې په یوه له لاندې ډولونو څخه صادرېږي :

۱- د معاملې وړ بارلیک : هر بارلیک د معاملې وړ دی خو دا چې د «نه معاملې وړ» عبارت په وضاحت سره پکې درج شوی وي. په بارلیک کې د «نه معاملې وړ» عبارت د درجېدو په صورت کې یوازې په بارلیک کې درج شوی شخص، داخستونکي په توګه د مالونو د ترلاسه کولو د حق لرونکی دی.

۲- د نوم له قید پرته بارلیک: هغه بارلیک دی چې پربنسټ یې، استوونکی کولی شي د بارلیک د

فصل دوم

بارنامه

انواع بار نامه

ماده چهارم :

بارنامه مبین قرارداد حمل و نقل ، حق مالکیت اموال و رسید بوده که به یکی از اشکال ذیل صادر می گردد :

۱- بارنامه قابل معامله : هر بارنامه، قابل معامله می باشد مگر این که عبارت «غیر قابل معامله» به وضاحت در آن درج شده باشد. در صورت درج عبارت «غیر قابل معامله» در بارنامه صرف شخص مندرج بار نامه حق دریافت اموال را به عنوان گیرنده دارا می باشد.

۲- بارنامه بدون قید نام : بارنامه ای است که به اساس آن فرستنده می تواند، با ظهر نویسی

اصلي نسخې په پر شا ليكلو (ظهر نویسی) سره ، مالونه له یوه شخص څخه بل شخص ته ولېږدوي. ۳- د ټاکلي نوم او نښان په قید سره بارلیک : هغه بارلیک دی چې پر بنسټ یې یوازې په بارلیک کې درج شوی شخص داخستونکي په توګه د مالونو د ترلاسه کولو ، پر شا لیکنې (ظهر نویسی) او بل شخص ته د بارلیک د لېږدولو د حق لرونکی دی. ۴- حامل بارلیک : هغه بارلیک دی چې پر بنسټ یې لرونکی ، د مال خاوند ګڼل کېږي او د مالونو د ترلاسه کولو یا بل شخص ته د پرېښودلو د حق لرونکی دی.

د بارلیک مندرجات

پنځمه ماده :

بارلیک دلاندې مندرجاتو لرونکی دی:

- ۱- داستونکي نوم او آدرس.
- ۲- داخستونکي نوم او آدرس.
- ۳- د مال شرح (وزن، ډول او

نسخه اصلی بارنامه، اموال را از یک شخص به شخص دیگر انتقال نماید. ۳- بارنامه با قید نام و نشان معین : بارنامه ای است که به اساس آن صرف شخص مندرج بارنامه به عنوان گیرنده، حق دریافت اموال، ظهور نویسی و انتقال بارنامه را به شخص دیگر دارا می باشد. ۴- بارنامه حامل : بارنامه ای است که به اساس آن دارنده، صاحب اموال شناخته شده و حق دریافت یا واگذاری اموال را به شخص دیگری دارا می باشد.

مندرجات بارنامه

ماده پنجم :

بارنامه دارای مندرجات ذیل می باشد:

- ۱- اسم و آدرس فرستنده.
- ۲- اسم و آدرس گیرنده.
- ۳- شرح مال (وزن، نوعیت

- دبار دبسته بنديو شمېر).
 په هغه صورت کې چې بار، مالونه او قيمتي اجناس (سره زر، سپين زر، پيسې، بها لرونکي سندونه، قيمتي ډبرې، عتيقه اجناس، جواهرات، انځورونه، هنري آثار او ورته مالونه) يا خطرناک مواد او مالونه (هغه مواد او مالونه چې خطرناک، احتراقيه، انفجاريه، راډيو اکتيف مضريا مخرب ماهيت ولري يا د پورته يادو شوو اغېزود رامنځته کولو موجب شي) وي، د هغو د ډول تشخيصول او طبقه بندي.
- ۴- د بار د تسليمۍ او تحويلۍ ځای.
 ۵- د حمل او نقل اجرت.
 ۶- د لزوم په صورت کې د مال بيه.
 ۷- مرجع ته د مالونو د حمل او رسولو لپاره د موافقه شوی وخت موده.
 ۸- نېټه، د صادرېدو ځای، د متصدي نوم او آدرس.
 ۹- نور هغه معلومات چې اړخونه په
- وتعداد بسته بندي های بار).
 در صورتیکه بار، اموال و اجناس قيمتي (طلا، نقره، پول، اسناد بهادار، سنگهای قيمتي، اجناس عتيقه، جواهرات، تصاویر، آثار هنری و اموال مشابه) يا مواد و اموال خطرناک (مواد و اموال که ماهيت خطرناک، احتراقيه، انفجاريه، راډيو اکتيف مضر يا مخرب داشته باشد يا موجب به وجود آوردن اثرات فوق الذکر گردد) باشد، تشخيص نوعيت و طبقه بندي آن ها .
- ۴- محل تسليمی و تحويلی بار.
 ۵- اجرت حمل و نقل .
 ۶- قيمت مال در صورت لزوم.
 ۷- مدت زمان توافق شده جهت حمل و رسانیدن اموال به مرجع.
 ۸- تاريخ، محل صدور، اسم و آدرس متصدي.
 ۹- ساير معلوماتی که طرفين درج

بارليک کي د هغو درجېدل اړين
تشخيص کړي.

دبارليک مستندوالي

شپږمه ماده:

بارليک په لاندې حالاتو کې مستند
گڼل کېږي :

(۱) په هغه صورت کې چې
متصدي دمالونو د مشخصاتو ټوله
شرح، په صادر شوي بارليک کې
درج کړې وي ، خوداچې په صادر
شوي بارليک کې د «بارونې،
بارچينې، شمېرنې يا د استوونکي د
اظهاراتو مطابق » په شان عبارتونه
قيد شوي وي.

(۲) په هغه صورت کې چې
اخيستونکي ، د صادر شوي بارليک
په مندرجاتو باندې ، په ښه نيت سره
باور وکړي ، پدې صورت کې
دبارليک په متن کې هر ډول بدلون
او د عبارت درجول د اعتبار وړ ندي.

(۳) په هغه صورت کې چې
اخيستونکي، د صادر شوي بارليک

آنرا در بارنامه ضروري
تشخيص دهند.

مستند بودن بارنامه

ماده ششم :

بارنامه در حالات ذيل مستند
پنداشته مي شود :

(۱) در صورتی که متصدي تمام
شرح مشخصات اموال را در
بارنامه صادر شده، درج نموده
باشد، مگر اینکه در بارنامه صادر
شده عبارتی مانند «بارگیری ،
بارچينی، شمارش يا طبق
اظهارات فرستنده » قيد شده
باشد.

(۲) در صورتی که گیرنده به
مندرجات بارنامه صادر شده
با حسن نيت اعتماد نماید ، در اين
صورت هر نوع تغيير و درج عبارت
در متن بارنامه مدار اعتبار
نمی باشد.

(۳) در صورتی که گیرنده، نسخه
اصلي بارنامه صادره را بعد از

اصلي نسخه د بارله ترلاسه کولو وروسته، دنېټې په یادولو سره ظهنويسي کړي او دهغې قانوني متصدي يا استازي ته يې مسترده کړي. دبارليک دظهر نويسي شوې نسخې تسليمي، دبارليک نورې نسخې له اعتباره غور خوي.

درېيم فصل

دمتصدي مسئوليتونه

تصدي- په دوره کې مسئوليت

اوومه ماده :

(۱) دمتصدي مسئوليت له هغه وخته چې مالونه د هغه د واک په حدودو کې قرار مومي ، پيل او په بارليک يا لاربارليک کې درج شوي شخص يا د بارليک لرونکی يا دهغه قانوني استازي ته په مرجع کې دهغو په تحويلولو سره پای ته رسېږي.

(۲) متصدي، د ثالثو اشخاصو (مستخدمين، استازي او قرار داديان) چې د قرار داد د اجرا په منظور د

دريافت بار با ذکر تاريخ ، ظهنويسي نموده و به متصدي يا نماينده قانوني وی مسترد نمايد. تسليمي نسخه ظهنويسي شده بارنامه، ساير نسخه های بارنامه را از اعتبار ساقط می سازد.

فصل سوم

مسئوليت های متصدي

مسئوليت در دوره تصدي

ماده هفتم :

(۱) مسئوليت متصدي از زمانی که اموال در حیطه اختيار وی قرار می گیرد، شروع و الی تحويل آن در مرجع به شخص مندرج بارنامه يا راهبارنامه يا دارنده بارنامه يا نماينده قانوني وی پایان می يابد.

(۲) متصدي ، از عمل يا ترک عمل اشخاص ثالث (مستخدمين، نمايندگان و قراردادی ها) که به

هغوی له خدمت څخه گټه اخستل کېږي، ددندې د سرته رسولو په وخت کې له عمل یا دعمل له پرېښودو څخه مسئول دی او داسې گټل کېږي چې دغه عمل یا دعمل پرېښودل پخپله دمتصدي په وسیله صورت موندلی دی.

(۳) متصدي چې داستازي په توگه عمل کوي، ددې مادې په (۲) فقره کې د درج شوو ټالټو اشخاصو مسئولیت په غاړه نلري، یوازې دعمل د اجرا له سموالي څخه د څیرتوب او څارنې او پر هغوی باندې د نظارت مسئول دی.

دمالونو په ظاهري نیمگړتیا کې دمتصدي مسئولیت

اتمہ ماده :

که چېرې دمالونو په بڼه بندۍ او ظاهر کې عیب او نیمگړتیا موجود وي اومتصدي په بارلیک کې د ملاحظې له درجولو پرته، هغه منلي وي، پدې صورت کې متصدي د مالونو د

منظور اجرای قرارداد از خدمات آن ها استفاده صورت می گیرد، حین انجام وظایف مسئول بوده، چنین پنداشته می شود که این عمل یا ترک عمل به وسیله خود متصدي صورت گرفته است.

(۳) متصدي که به حیث نماینده عمل می نماید، مسئولیت اشخاص ثالث مندرج فقره (۲) این ماده را به عهده نداشته، صرف مسئول دقت و مراقبت از صحت اجرای عمل و نظارت بر آن ها می باشد.

مسئولیت متصدي درنقص ظاهري اموال

ماده هشتم :

هرگاه دربسته بندۍ و ظاهر اموال عیب و نقص وجود داشته و متصدي بدون درج ملاحظه دربار نامه، آن را قبول نموده باشد، در این صورت

هر ډول تلف کېدو او هغو ته د اووښتي زيان مسئول پېژندل کېږي.

د لاربارليک په استولو کې د

متصدي مسئوليت

نهمه ماده :

متصدي مکلف دی د حمل او نقل په وخت کې د لاربارليک يوه نسخه له مالونو سره واستوي.

د بار د رسېدنې له خبرتيا څخه

د متصدي مسئوليت

لسمه ماده :

متصدي مکلف دی، مرجع ته د بار له رسېدو څخه زيات نه زيات د دوو ورځو مودې په ترڅ کې اخستونکی خبر کړي، خودا چې ثابته کړي چې ځانگړي اوضاع او احوال د دغې مودې د په پام کې نيولو څخه گرځېدلی دی.

متصدي مسئول هر نوع اتلاف و خساره وارده بر اموال شناخته می شود.

مسئوليت متصدي در ارسال

راهبارنامه

ماده نهم :

متصدي مکلف است یک نسخه راهبارنامه را حين حمل ونقل با اموال ارسال نماید.

مسئوليت متصدي از اطلاع

رسیدن بار

ماده دهم :

متصدي مکلف است، حداکثر در خلال مدت دو روز از رسيدن بار به مرجع، گيرنده را مطلع سازد، مگر اینکه ثابت نماید که اوضاع و احوال خاص مانع رعایت این مدت شده است.

دمتصدي له مسئوليت څخه

دراړمنځته شوي زيان د جبران حالات

يوو لسمه ماده :

(۱) که چېرې مالونه د حمل او نقل په بهير کې ورک، ضايع ، تلف يا زيانمن شي، متصدي مکلف دی، اووښتی زيان استوونکي يا اخستونکي ته جبران کړي، خو داچې ثابته کړي چې ورکېدل، ضايع کېدل، تلف کېدل يا اووښتی زيان، پخپله په مال پورې اړه لري يا د استوونکي يا اخستونکي له تقصير يا له هغه دستور څخه را پيدا شوی چې دهغوی په واسطه يا لخوا، صادر شوی دی.

په هغه صورت کې چې متصدي د مالونو د حمل او نقل لپاره بل شخص وگماري ، مسئول دی. پدې صورت کې متصدي کولی شي د اووښتي زيان جبران له توظيف شوي شخص څخه وغواړي.

(۲) که چېرې اووښتی زيان په تحويلولو کې له ځنډ څخه راپيدا

حالات جبران خساره

ناشی از مسئوليت متصدي

ماده يازدهم :

(۱) هرگاه اموال در جريان حمل و نقل مفقود ، ضايع ، تلف يا خساره مند گردد، متصدي مکلف است ، خساره وارده را به فرستنده يا گيرنده جبران نمايد ، مگر اينکه ثابت نمايد مفقودی، ضايع ، اتلاف يا خساره وارده، مربوط به خود مال بوده يا ناشی از تقصير فرستنده يا گيرنده يا ناشی از دستوری بوده که توسط يا از جانب آنها صادر گردیده است.

در صورتی که متصدي جهت حمل و نقل اموال، شخص ديگري را توظيف نمايد ، مسئول می باشد. در اين صورت متصدي می تواند جبران خساره وارده را از شخص توظيف شده مطالبه نمايد.

(۲) هرگاه خساره وارده ناشی از تأخير در تحويلی باشد ، در صورت

شوی وي ، د اثبات په صورت کې ، د متصدي د ترلاسه کولو وړ اجرت د ورځني ځنډ په ورکولو مکلف دی، خو دا چې اړخونو په قرارداد کې بل مبلغ ټاکلی یایې په بارلیک کې درج کړی وي.

په تحویلولو کې ځنډ هغه وخت تحقق مومي چې بار په ټاکلې موده کې او دنوموړې مودې دنه ټاکلې په صورت کې په معقوله او متعارفه موده کې مرجع ته رسېدلی نه وي او تحویل شوی نه وي.

اڅستونکی کولی شي د مالونو له تحویلي وروسته د (۲۱) ورځو مودې په ترڅ کې ، د مالونو د تحویلي له ځنډ بدو څخه د راپیدا شوي زیان د جبران غوښتنه وکړي.

د اووښتي زیان یا په مالونو کې د لږوالي پربنسټ د زیان جبران د وولسمه ماده :

(۱) که چېرې اڅستونکي ته د متصدي په واسطه د بار

اثبات آن، متصدي مکلف به پرداخت تأخیر روزانه اجرت قابل دریافت می باشد ، مگر اینکه طرفین مبلغ دیگری را در قرار داد معین یا در بارنامه درج کرده باشند.

تأخیر در تحویلي زمانی تحقق می یابد که بار در مدت زمان معینه و در صورت عدم تعیین مدت مذکور در مدت زمان معقول و متعارف به مرجع نرسیده و تحویل نشده باشد .

گیرنده می تواند در خلال مدت (۲۱) روز بعد از تحویلي اموال علیه متصدي جبران خساره ناشی از تأخیر تحویلي اموال را ادعا نماید.

جبران خساره به اساس خساره وارده یا کاهش در اموال ماده دوازدهم :

(۱) هرگاه حین تحویلي بار توسط متصدي به گیرنده ،

د تحويلي په وخت کې په مالونو کې زیان یا لږوالی څرگند شي اوله هغو څخه متصدي ته په ليکلي توگه خبر ورکول شي، پدې صورت کې متصدي د اوونستي زیان د جبران مسئول پېژندل کېږي.

(۲) که چېرې اخستونکي ته د متصدي په واسطه د بار د تحويلي په وخت کې په مالونو کې زیان یا لږوالی نا څرگند وي، موضوع له احوالو سره سم داخستونکي لخوا تر څېړنې لاندې نیول کېږي. پدې صورت کې د زیان د جبران ادعا د مالونو د تحويلي له نېټې څخه تر (۷) ورځو پورې د اورېدو وړده، خوداچې اړخونو بل ډول موافقه کړې وي.

(۳) ددې مادې په (۲) فقره کې د درج شوې مودې له تېرېدو وروسته د متصدي پر علیه ادعا، د اورېدلو وړنده، خوداچې مدعي ثابته کړي، په ياده شوې موده کې دخبرتيا صادرول هغه ته مقدور او شوني نه وو.

خساره یا کاهش در اموال آشکار و از آن به متصدي طور تحريري اطلاع داده شود، در این صورت متصدي مسئول جبران خساره وارده شناخته می شود.

(۲) هرگاه حين تحويلي بار توسط متصدي به گیرنده خساره یا کاهش در اموال غير آشکار باشد، حسب احوال موضوع از طرف گیرنده مورد رسیدگی قرار می گیرد. در این صورت ادعای جبران خساره الی (۷) روز از تاریخ تحويلي اموال قابل سمع می باشد، مگر این که طرفین طور دیگری موافقه نموده باشند.

(۳) بعد از سپری شدن مدت مندرج فقره (۲) این ماده ادعا علیه متصدي قابل سمع نمی باشد، مگر این که مدعی ثابت نماید، صدور اطلاع در مدت مذکور برای وی مقدور و ممکن نبوده است.

د اووښتي زیان د جبران ارزونه

دیارلسمه ماده :

(۱) استوونکی او متصدي کولی شي د حمل او نقل وړمالونو د زیان د جبران مبلغ ، په اړوند قرارداد کې وټاکي.

(۲) مالونو ته داووښتي زیان یا تلف کېدو جبران ، متصدي ته دهغو د تسلیمې په ځای او وخت کې، ارزول او تثبیت کېږي. د مالونو بیه د بورس د روان نرخ پر بنسټ یا د بازار دورځې د نرخ یا دورته مالونو د نرخ له مخې د حمل او نقل پر لگښتونو، گمرکي محصول او نور هغو لگښتونو برسېره چې د بار د حمل او نقل په اړه یې صورت موندلی، ټاکل کېږي، پدې شرط چې د متصدي د حد اکثر ژمنه له هغه مبلغ څخه چې په قرارداد یا بارلیک کې ټاکل شوی، تجاوز ونکړي.

ارزیابی جبران خساره وارده

ماده سیزدهم :

(۱) فرستنده و متصدي می تواند مبلغ جبران خساره اموال مورد حمل و نقل را در قرارداد مربوط معین نمایند.

(۲) جبران خساره وارده یا اتلاف اموال بر اساس قیمت اموال در مکان و زمان تحویلی آن به متصدي، ارزیابی و تثبیت می گردد. قیمت اموال بر اساس نرخ جاری بورس یا حسب نرخ روز بازار یا نرخ اموال مشابه بر علاوه مصارف حمل و نقل، محصول گمرکی وسایر مصارف که در ارتباط با حمل و نقل بار صورت گرفته ، تعیین می گردد، مشروط بر اینکه حداکثر تعهد متصدي از مبلغی که در قرارداد یا بارنامه تعیین گردیده، تجاوز نه نماید.

دمتصدي دبرائت حالات

خوارلسمه ماده :

(۱) متصدي په لاندې حالاتو کې مسئول نه گڼل کېږي:

۱- داستونکي ، اخستونکي يا هغه شخص چې له هغو څخه استازيتوب کوي، دعمل يا دعمل د پرېښودو په صورت کې.

۲- دمالونو دذاتي عيب يا په بسته بندۍ، مشخصاتو، نښې يا پرهغو دشمبرې په وهلو کې دنيمگړتيا په صورت کې .

۳- په هغه صورت کې چې اووښتي زيان يا دمالونو ضايع کېدل د ناخپي پېښو له پېښېدو څخه را پيدا شوي وي او متصدي ثابته کړي چې دهغو پېښېدل دهغه له تقصير څخه ندي را منځته شوي.

۴- په هغه صورت کې چې متصدي دبار په بسته بندۍ کې دظاهري عيب د موجوديت په اړه خپله ملاحظه ، په بارليک کې درج کړې وي.

حالات برائت متصدي

ماده چهاردهم :

(۱) متصدي در حالات ذيل مسئول شناخته نمی شود :

۱- در صورت عمل يا ترک عمل فرستنده، گيرنده يا شخص که از آن ها نمايندگی می نمايد.

۲- در صورت عيب ذاتی اموال يا نقص در بسته بندی ، مشخصات ، علامت يا شماره گذاری آن .

۳- در صورتی که خساره وارده يا ضياع اموال ناشی از بروز حوادث غير مترقبه بوده و متصدي ثابت نمايد که بروز آن ناشی از تقصير وی نبوده است.

۴- در صورتی که متصدي ملاحظه خود را مبنی بر موجوديت عيب ظاهري در بسته بندی بار در بار نامه درج نموده باشد.

(۲) که چپرې متصدي داستازي په توگه دنده ترسره کړي ، له مسئوليت څخه بري الذمه دی، خوداچې دعمل داجراً له سموالي څخه څيرتيا(دقت) او څارنه دهغه لخوا صورت نه وي موندلی.

(۳) مستخدم، قرار دادي او د متصدي استازی هم په (۱) فقره کې په درج شوو حالاتو کې دخپلو دندو دسرته رسولو په وخت کې بري الذمه وي.

د وخت تيريدل

پنځلسمه ماده :

(۱) دمتصدي پرعليه د دعوي د اقامې دوخت دتيريدو(مرورزمان) موده، د (۹) مياشتو تر بشپړيدو پورې ده.

(۲) د واقعي حمل کونکي پرعليه د دعوي د اقامې د وخت دتيريدو (مرور زمان) موده، په لاندې حالاتو کې ديوه کال تر بشپړيدو پورې ده:

۱- دمالونو د تحويلي د نېټې له

(۲) هرگاه متصدي بحيث نماينده ، اجراى وظيفه نمايد، از مسئوليت برى الذمه مى باشد، مگر اين که دقت و مراقبت از صحت اجراى عمل از جانب وى صورت نه گرفته باشد.

(۳) مستخدم ، قرار دادى و نماينده متصدي نيز حين انجام وظيف محوله خويش در حالات مندرج فقره (۱) اين ماده برى الذمه مى باشند.

مرور زمان

ماده پانزدهم :

(۱) مدت مرور زمان اقامه دعوى عليه متصدي الى تكميل (۹) ماه مى باشد .

(۲) مدت مرور زمان اقامه دعوى عليه حمل کننده واقعي درحالات ذيل الى تكميل يك سال مى باشد :

۱- بعد از سپرى شدن تاريخ

تبریدو وروسته.

۲- دهغې نېټې له تبریدو وروسته چې مالونه باید تحویل شوي وي.

۳- دمالونو د ورکېدو د اعلام له نېټې وروسته.

(۳) د دې مادې په (۱ او ۲) فقرو کې د درج شوي وخت د تبریدو له بشپړتیا وروسته، متصدي یا واقعي حمل کونکي له مسئولیت څخه بري الذمه گڼل کېږي.

څلورم فصل

داستونکي او

اخستونکي مسئولیتونه

دلازمومعلوماتو په واک کې

ورکول

شپاړسمه ماده :

استونکي يايې استازی مکلف دی ، دمالونو د مشخصاتو شرح او نور لازم معلومات، ددې قانون په پنځمه ماده کې د درج شوي حکم مطابق ، په بارلیک کې درج او دمتصدي په

تحویلی اموال.

۲- بعد از سپری شدن تاریخی که اموال باید تحویل می شد.

۳- بعد از تاریخ اعلام مفقودی اموال.

(۳) بعد از سپری شدن مرور زمان مندرج فقره های (۲ و ۱) این ماده، متصدی یا حمل کننده واقعی از مسئولیت بری الذمه شناخته می شود.

فصل چهارم

مسئولیت های فرستنده

و گیرنده

در اختیار قرار دادن معلومات

لازم

ماده شانزدهم :

فرستنده یا نماینده وی مکلف است، شرح مشخصات اموال و سایر معلومات لازم را طبق حکم مندرج ماده پنجم این قانون دربارنامه درج و در اختیار متصدی قرار

واک کي ورکړي ، پرته لدې استوونکي يا ئې استازی د هغه زیان د جبران مسئول دی چې متصدي دهغه د واقعیت له خلاف خرگندونو څخه زغملی دی.

د اجرت ورکړه

اولسمه ماده :

استوونکي يا اخستونکي يا دهغوی استازی مکلف دی د بار د حمل او نقل اجرت او په هغوی پورې نور اړوند لگښتونه د قرارداد مطابق متصدي ته ورکړي.

خاصه لارښوونه

اتلسمه ماده :

استوونکي مکلف دی، د اړتیا په صورت کې د بار د حمل او نقل په هکله خاص دستورونه او لارښوونې په لیکلې توگه متصدي ته ابلاغ او دهغه لیکلې موافقه دهغو داجراً لپاره ترلاسه کړي.

دهد، درغیر آن فرستنده یا نماینده وی مسئول جبران خساره می باشد که متصدي از اظهارات خلاف واقعیت وی متحمل گردیده است.

پرداخت اجرت

ماده هفدهم :

فرستنده یا گیرنده یا نماینده آن ها مکلف است ، اجرت حمل و نقل بار و سایر مصارف مربوط آن را طبق قرارداد به متصدي تأدیه نماید.

هدایت خاص

ماده هجدهم :

فرستنده مکلف است، در صورت ضرورت دساتیر و هدایات خاص در مورد حمل و نقل بار را طور تحریری به متصدي ابلاغ و موافقه تحریری وی را جهت اجرای آنها کسب نماید.

مناسبه بسته بندی

نولسمه ماده :

استوونکی مکلف دی ، بار داسې بسته بندي کړي چې دهغو دحمل او نقل په بهیر کې هغو ته زیان ونه رسېږي ، لدی پرته دبسته بندی له نیمگړتیا څخه را پیدا شوی زیان ، دهغه پخپله ذمه دی.

د بار بیا کتنه

شلمه ماده :

استوونکی کولی شي، له متصدي څخه وغواړي چې د بار د بستو منځ پانگه (محتویات) په دقیقه توگه وگوري او تأیید ئې کړي. د متصدي دموافقې په صورت کې، له هغو څخه رامنځته شوي لگښتونه د استوونکي په ذمه دي.

پنځم فصل

دمتصدي حقوق او وجیبي

د اجرت ترلاسه کول

یوویشتمه ماده :

متصدي دبار دحمل او نقل

بسته بندی مناسب

ماده نهمه :

فرستنده مکلف است ، بار را طوری بسته بندی نماید که در جریان حمل و نقل به آن ها خساره وارد نگردد ، درغیر آن خساره ناشی از نقص بسته بندی به ذمه خود وی می باشد.

بررسی مجدد بار

ماده بیستم :

فرستنده می تواند ، از متصدي تقاضا نماید که محتویات بسته های بار را طور دقیق بررسی و تأیید نماید. در صورت موافقه متصدي، مصارف ناشی از آن به ذمه فرستنده می باشد.

فصل پنجم

حقوق و وجایب متصدي

دریافت اجرت

ماده بیست و یکم :

متصدي مستحق دریافت

داجرت د ترلاسه کولو
مستحق دی چې د قرارداد د
مندرجاتو مطابق، په دمخه ورکړې یا
په مرجع کې دورکړې په ډول ،
ورکول کېږي.

دمتصدي په واسطه د مالونو ساتنه

او پلورل

دوه ويشتمه ماده :

(۱) که چېرې اخستونکی، بارتسليم
نکړي يا اجرت يا نور سرته رسېدلي
لگښتونه چې د متصدي په واسطه
ورکړل شويدي، ورنکړي يا
اخستونکي ته لاس رسي ونشي،
متصدي مکلف دی له موضوع څخه
استوونکي ته خیر ورکړي او بارپه
مؤقتي توگه له ځان يا ثالث شخص
سره په امانت ډول وساتي، پدې
صورت کې د بار له ساتنې څخه
رامنځته شوي لگښتونه او په هغوکې
د عيب او نیمگرتيا پيدا کېدل د
استوونکي پر غاړه دي.

(۲) که چېرې استوونکي يا اخستونکي

اجرت حمل و نقل بار
بوده که مطابق مندرجات
قرار داد طور پيش
پرداخت يا پرداخت در مرجع ،
تأديه می گردد.

نگهداری و فروش اموال توسط

متصدي

ماده بیست و دوم :

(۱) هرگاه گیرنده ، بار را تسلیم
نگردیده یا اجرت و سایر مصارف
انجام شده توسط متصدي را تأديه نه
نماید یا به گیرنده دسترسی حاصل
نشود، متصدي مکلف است
موضوع را به فرستنده اطلاع
داده و بار را مؤقتاً نزد خود
یا شخص ثالث طور امانت ،
نگهدارد، در این صورت مصارف
ناشی از نگهداری بار
و بروز عیب و نقص
در آن به ذمه فرستنده
می باشد.

(۲) هرگاه فرستنده یا گیرنده

په مناسب وخت کې موضوع ته رسيدگي ونکړي ، متصدي کولی شي د قوانينو د حکمونو مطابق او دواک لرونکي محکمې د موافقې له اخستلو يا د حکم له صادرولو وروسته، مالونه وپلوري.

(۳) که چېرې مالونه سريع الفساد وي يا له پلورنې څخه ترلاسه شوی مبلغ، دهغو دلگښتونو بسنه ونکړي ، متصدي مکلف دی موضوع د واکمنی محکمې په خبرتيا ورسوي او نوموړي مالونه د يادې شوې محکمې داستازي تر نظر لاندې وپلوري، پدې صورت کې متصدي مکلف دی، د مالونو له پلورنې څخه دمخه حتی الامکان استوونکی يا پلورونکی خبر کړي.

(۴) د مالونو له خرڅلاو څخه ترلاسه شوی مبلغ د متصدي د طلباتو له وضع کولو وروسته په استوونکي يا اخستونکي پورې اړه مومي. که چېرې لاسته راغلی مبلغ د متصدي

در موعده مناسب به موضوع رسيدگي نه نمايد، متصدي می تواند، طبق احکام قوانين و بعد از اخذ موافقه يا صدور حکم محکمه با صلاحيت، اموال را به فروش برساند.

(۳) هرگاه اموال سريع الفساد بوده يا مبلغ حاصله از فروش ، تکافوی مصارف آن را نه نمايد، متصدي مکلف است موضوع را به محکمه با صلاحيت اطلاع داده و اموال مذکور را تحت نظر نماينده محکمه مذکور به فروش برساند، در اين صورت متصدي مکلف است، قبل از فروش اموال حتی الامکان فرستنده يا گيرنده را مطلع سازد.

(۴) مبلغ حاصله از فروش اموال بعد از وضع طلبات متصدي ، به فرستنده يا گيرنده تعلق می گيرد. هرگاه مبلغ حاصله تکافوی طلبات متصدي را نه

غوښتنې پوره نكړي، استوونكي يا
اخستونكي دهغو په جبران مكلف
دى.

نمايد ، فرستنده يا گيرنده
مكلف به جبران آن
مى باشد.

شپږم فصل

داستوونكي او اخستونكي

حقوق او وجيبي

دبار بياغوښتل

درويشتمه ماده :

(۱) استوونكي كولى شي تر هغه
وخته چې بار دمتصدي دواك په
حدودو كې دى، هغه بېرته واخلي.
پدې صورت كې بارليک متصدي ته
مسترد او استوونكي مكلف دى
دمتصدي لگښتونه جبران كړي.

(۲) استوونكي كولى شي مرجع يا دبار
اخستونكي ته بدلون وركړي، پدې
صورت كې هغه مكلف دى بارليک
متصدي ته ورتسليم كړي. متصدي
كولى شي دبارليک متن اصلاح اود
اړخونو په مهر اولاسليك يې ورسوي
يا داچې نوى بارليک صادر كړي.

فصل ششم

حقوق و وجايب فرستنده و

گيرنده

مطالبه مجدد بار

ماده بيست و سوم :

(۱) فرستنده مى تواند تا زمانى
كه بار درحيطه اختيار متصدي
قرار دارد، آن را واپس بگيرد.
در اين صورت بارنامه به متصدي
مسترد وفرستنده مكلف است،
مصارف متصدي را جبران نمايد.

(۲) فرستنده مى تواند، مرجع يا
گيرنده بار را تغييردهد، در اين
صورت وى مكلف است بارنامه را
به متصدي تسليم نمايد. متصدي
مى تواند متن بارنامه را اصلاح و به
امضأ ومهر طرفين برساند يا اين
كه بارنامه جديد صادر نمايد.

دبار دنه غوښتنې حالات

خلپريشتمه ماده :

(۱) استوونکي نشي کولي په لاندې

حالاتو کې باربېرته واخلي:

۱- په هغه صورت کې چې

استوونکي ونکړي شي بارليک

متصدي ته مسترد کړي يايې هغه

اخستونکي ته لېږلي وي.

۲- په هغه صورت کې چې بارمرجع

ته رسېدلي وي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې په

درج شوو حالاتو کې، اخستونکي

داستوونکي ځای نيسي او د

استوونکي حقوق او مسئوليتونه

اخستونکي ته لېږدېږي او متصدي

داخستونکي د دستورونو او

لارښوونو په اجراً کولو مکلف دی .

دمالونو په تحويلولو کې ځنډه

پنځه ويشتمه ماده :

که چېرې بار دحمل او نقل په قرارداد

کې له درج شوي ټاکلي مودې څخه

حالات عدم مطالبه بار

ماده بيست وچهارم :

(۱) فرستنده نمي تواند در حالات

ذيل بار را واپس بگيرد:

۱- در صورتی که فرستنده نتواند

بارنامه را به متصدي مسترد نمايد

يا آن را به گيرنده ارسال

نموده باشد.

۲- در صورتی که بار به مرجع

رسیده باشد.

(۲) درحالات مندرج فقره (۱)

این ماده ، گيرنده جانشين

فرستنده گرديده ، حقوق و

مسئوليت های فرستنده به

گيرنده انتقال و متصدي

مکلف به اجرای دساتير

وهدايات گيرنده می باشد.

تأخير در تحویلی اموال

ماده بيست و پنجم :

هرگاه بار در خلال مدت

(۹۰) روز از موعد معینه مندرج

د (۹۰) ورځو مودې په ترڅ کې او دمودې د نه ټاکنې په صورت کې له هغې نېټې څخه وروسته چې بار دځايي عرف مطابق بايد تحويل شوی وي، د (۹۰) ورځو مودې په ترڅ کې تحويل نشي، استوونکي يا اخستونکي کولی شي هغه ورک شوی وگڼي او له متصدي څخه يې دزيان جبران وغواړي. پورته ياده شوې موده د واقعي حمل کوونکي لپاره (۶۰) ورځې ده.

اووم فصل

متفرقه حکونه

دبين المللي کنوانسيونونو په پام

کې نيول

شپږ ويشتمه ماده :

دحمل او نقل دقرارداد اړخونه مکلف دي، په هغو اړوندو بين المللي کنوانسيونونو کې چې افغانستان ورسره الحاق کړی، درج شوي حکونه په پام کې ونيسي.

قرارداد حمل و نقل و در صورت عدم تعيين موعد، در خلال مدت (۹۰) روز بعد از تاريخی که بار طبق عرف محل می باید تحويل می شد، تحويل نگردد، فرستنده يا گیرنده می تواند آنرا مفقود شده پنداشته و از متصدي جبران خساره آن را مطالبه نمایند. مدت فوق الذکر برای حمل کننده واقعی (۶۰) روز می باشد.

فصل هفتم

احکام متفرقه

رعایت کنوانسيون های

بين المللي

ماده بیست و ششم :

طرفین قرارداد حمل و نقل مکلف اند، احکام مندرج کنوانسيون های بين المللي مربوط را که افغانستان به آن الحاق نموده، رعایت نمایند.

دشخړو حل او فصل

اووه ويشتمه ماده :

د قرارداد اړخونه کولی شي، د مالونو له حمل او نقل څخه را پیدا شوې شخړې د منځگړیتوب او حکمیت د قوانینو د حکمونو مطابق حل او فصل کړي.

دمسافر او پستي محمولو حملاونقل

اته ويشتمه ماده :

(۱) دمسافر په حمل اونقل پورې اړوندې چارې ، دجلا تقنیني سندپه واسطه تنظیمېږي.

(۲) دپستي محمولو حمل اونقل داپړوند قانون دحکمونو مطابق ، تنظیمېږي.

د مقرراتو، لایحو او کړنلارووضع کېدل

نهه ويشتمه ماده:

اپړوندې ادارې کولی شي ، ددې قانون دحکمونودبڼه تطبیق په منظور، مقررې له پراوونو څخه تېرې او

حل وفصل منازعات

ماده بیست وهفتم :

طرفین قرار داد می توانند ، منازعات ناشی از حمل ونقل اموال را مطابق احکام قوانین میانجیگری و حکمیت حل و فصل نمایند.

حمل ونقل مسافر ومحموله هایپستي

ماده بیست وهشتم :

(۱) امور مربوط به حمل ونقل مسافر توسط سند تقنیني جدا گانه تنظیم می گردد.

(۲) حمل ونقل محموله های پستي توسط قانون مربوط تنظیم می گردد.

وضع مقررات ، لوابحوطرز العمل ها

ماده بیست ونهم :

ادارات ذیربط می توانند به منظور تطبیق بهتر احکام این قانون مقررہ ها را طی مراحل ولوابح

لايحي او کړنلارې وضع کړي.

و طرز العمل ها را وضع نمايند.

انفاذ

دېرشمه ماده :

دغه قانون په رسمي جريده کې د خپرېدو له نېټې څخه نافذ او په نافذېدو سره يې د ۱۳۳۶ کال په (۸۹) گڼه رسمي جريده کې خپرې شوې د سوداگرۍ (تجارت) اصولنامې له ۸۲۱ څخه تر ۸۶۵ مادو کې درج شوي حکمونه او د هغه نورمغاير حکمونه ملغی گڼل کېږي .

انفاذ

ماده سي ام :

این قانون از تاریخ نشر در جريده رسمی نافذ و با انفاذ آن احکام مندرج مواد ۸۲۱ الی ۸۶۵ اصولنامه تجارت منتشره جريده رسمی شماره (۸۹) سال ۱۳۳۶ و ساير احکام مغاير آن ملغی پنداشته می شود.

رسمي جريده

۱۳۸۸/۸/۱۶

مسلس نمبر (۱۰۰۱)

د افغانستان اسلامي جمهوريت
د علومو اکاډمۍ د علمي
کادر د مقرري د انفاذ په هکله
د افغانستان د اسلامي جمهوريت
د وزيرانو شوري

مصوبه

گڼه: (۳۲)

نېټه: ۱۳۸۸/۸/۱۱

د افغانستان د اسلامي جمهوريت د
علومو اکاډمۍ د علمي کادر
مقرره چې په (۵) فصلونو او
(۱۶) مادو کې د وزيرانو
شوري لخوا تصويب شوي ده،
منظوروم .

دغه مصوبه د مقرري سره يوځای
په رسمي جريده کې د خپرېدو
له نېټې څخه نافذېږي .

حامد کرزي

د افغانستان د اسلامي

جمهوريت رئيس

مصوبه

شورای وزيران جمهوري
اسلامي افغانستان در مورد
انفاذ مقرره کادر علمي اکادمي
علوم جمهوري اسلامي

افغانستان

شماره (۳۲)

تاريخ: ۱۳۸۸/۸/۱۱

مقرره کادر علمي اکادمي علوم
جمهوري اسلامي افغانستان
راکه به داخل (۵) فصل و
(۱۶) ماده از طرف شوراي
وزيران تصويب گرديده،
منظور مي دارم .

این مصوبه همراه با مقرره
از تاريخ نشر در جريده رسمي
نافذ مي گردد .

حامد کرزي

رئيس جمهوري اسلامي

افغانستان

فهرست مندرجات

مقرره کادر علمي اکادمي علوم جمهوري اسلامي افغانستان

فصل اول

احکام عمومي

صفحه	عنوان	ماده
۲۸	مبني	ماده اول:
۲۹	عضو کادر علمي	ماده دوم:
۲۹	نام اختصاري	ماده سوم:
۲۹	تصنيف رتب علمي	ماده چهارم:

فصل دوم

شرایط پذیرش به کادر علمي

۳۰	شرایط پذیرش	ماده پنجم:
۳۲	دوره نامزدی	ماده ششم:

فصل سوم

ترفیعات اعضای کادر علمي

۳۲	شرایط ترفیع نامزد به رتبه علمي	ماده هفتم:
۳۵	انفصال از دوره نامزدی	ماده هشتم:
۳۶	ترفیيع عضو کادر علمي	ماده نهم:
۳۷	شرایط ترفیع	ماده دهم:
۴۰	انفصال از عضویت کادر علمي	ماده یازدهم:

فصل چهارم

وظایف و مکلفیت های اعضای کادر علمی

- ماده دوازدهم: وظایف و مکلفیت ها..... ۴۱
- ماده سیزدهم: مکلفیت وظیفوی..... ۴۳

فصل پنجم

احکام نهائی

- ماده چهاردهم: نورم کار برای اعضای کادر علمی..... ۴۳
- ماده پانزدهم: تقرر مجدد..... ۴۴
- ماده شانزدهم: تاریخ انفاذ..... ۴۵

مقررۀ كادر علمي اكادمي	د افغانستان اسلامي
علوم جمهوري اسلامي	جمهوريت د علومو اكادمي د
افغانستان	علمي كادر مقررہ
فصل اول	لومړي فصل
احكام عمومي	عمومي حكمونه

مبني

لومړۍ ماده:

دغه مقررہ د افغانستان اسلامي جمهوريت د علومو اكادمي د قانون د نهه ويشتمې مادې په (۲) فقره او د هغه د (۱) گڼې ضميمې د لسمې مادې په (۳) فقره كې د درج شوي حكم له مخې، د افغانستان اسلامي جمهوريت د علومو اكادمي علمي كادر ته د منلو، لوړې علمي رتبې ته د ارتقاء او په هغو پورې دنورو اړوندو چارو د تنظيم په منظور وضع شوي ده.

مبني

ماده اول:

اين مقررہ به تاسي از حكم مندرج فقره (۲) ماده بيست ونهم قانون اكادمي علوم جمهوري اسلامي افغانستان و فقره (۳) ماده دهم ضميمه شماره (۱) آن به منظور تنظيم شرايط پذيرش به كادر علمي اكادمي علوم جمهوري اسلامي افغانستان، ارتقاء به رتبه علمي بالاتر وساير امور مربوط به آن، وضع گرديده است.

د علمي کادر غړی

دوه یمه ماده:

د علمي کادر غړی، د اکاډمیکو زده کړو (لېسانس، ماسټر او دکتورا یا د هغو معادل) لرونکی شخص دی چې د قانون او دغې مقررې د حکمونو مطابق د افغانستان اسلامي جمهوریت د علومو اکاډمي له اکاډمیکو بستونو څخه په یوه کې په علمي- څېړنيزو فعالیتونو بوخت وي.

لنډنوم

درېمه ماده:

د افغانستان اسلامي جمهوریت د علومو اکاډمي لدې وروسته پدې مقررې کې د علومو اکاډمي په نوم یادېږي.

د علمي رتبو تصنیف

څلورمه ماده:

د علومو اکاډمي د علمي کادر علمي رتبې په لاندې درجو

عضو کادر علمي

ماده دوم:

عضو کادر علمي شخص دارای تحصیلات اکادمیک (لیسانس، ماسټر و دکتورا یا معادل آنها) است که مطابق احکام قانون و این مقررې در یکی از بست های اکادمیک اکادمي علوم جمهوری اسلامی افغانستان به فعالیت های علمی - تحقیقی اشتغال داشته باشد.

نام اختصاری

ماده سوم:

اکادمي علوم جمهوری اسلامی افغانستان منبعده در این مقررې بنام اکادمي علوم یاد می گردد.

تصنیف رتب علمي

ماده چهارم:

رتب علمي کادر علمي اکادمي علوم به درجات ذیل تصنیف

تصنيفبيري:

می گردد:

۱- څېړنيار.

۱- معاون محقق.

۲- څېړندوی.

۲- محقق .

۳- څېړنوال.

۳- معاون سر محقق .

۴- څېړنپوه.

۴- سر محقق .

دوه یم فصل

فصل دوم

علمي کادرته د منلو

شرایط پذیرش به

شرطونه

کادر علمی

د منلو شرطونهشرایط پذیرش

پنځمه ماده:

ماده پنجم :

(۱) د لېسانس يا د هغه د معادل لرونکی شخص، د لاندې شرطونو په بشپړولو سره د څېړنيار د نوماند په توگه منل کېدی شي:

(۱) شخصي داراي ديپلوم ليسانس يا معادل آن با تکميل شرايط ذيل به حيث نامزد معاون محقق پذيرفته شده می تواند:

۱- له انگليسي، عربي، روسي، فرانسوي، هسپانوي او جرمني ژبو څخه پر يوې باندې لاس بری.

۱- تسلط بريکي از لسانهای انگليسي، عربي، روسي، فرانسوي، هسپانوي و جرمني.

۲- د زده کړې د دورې د اوسط نمره لږترلږه (۸۵%) لرل.

۲- داشتن حد اقل (۸۵%) اوسط نمرات دوره تحصیل.

۳- د کاندید په زده کړې پورې د

۳- اخذ حداقل (۸۰) نمره

- اپوندي رشتي دسويې د اختصاصي
آزمونې لېترلېه (۸۰) نمره اخستل.
۴- له (۲۸) کلونو څخه د کانديد د
سن نه زياتوالی.
- (۲) د ماسترۍ يا د هغې د معادل
ديپلوم لرونکي شخص، ددې مادې د
(۱) فقرې په (۱، ۲، او ۳) جزء
کې د درج شوو شرطونو پر بشپړولو
برسېره د لاندې شرطونو په تکميلولو
سره د څيړندوی دنومانده په توگه منل
کېدی شي:
- ۱- د نومانده په زده کړې پورې د
اپوندي رشتي دسويې د اختصاصي
آزمونې لېترلېه (۸۵) نمره اخستل:
۲- له (۳۵) کلونو څخه د نومانده د
سن نه زياتوالی.
- (۳) د دکتورا (PHD) ديپلوم
لرونکی يا دهغه معادل شخص په هغه
صورت کې د څيړنوال د نومانده په
توگه منل کېدی شي چې ددې مادې
په (۲) فقره کې د درج شوو
شرطونو پر بشپړولو برسېره د علومو
- امتحان اختصاصی سويې
رشته مربوط به تحصیل کانديد.
۴- عدم تجاوز سن کانديد از
(۲۸) سال .
- (۲) شخصي دارای ديپلوم ماستری
يا معادل آن بر علاوه اکمال
شرایط مندرج اجزای (۱، ۲ و ۳)
فقره (۱) این ماده با
تکمیل شرایط ذیل به حیث
نامزد محقق پذیرفته شده
می تواند:
- ۱- اخذ حداقل (۸۵) نمره امتحان
اختصاصی سويې رشته مربوط به
تحصیل کانديد.
۲- عدم تجاوز سن کانديد از
(۳۵) سال.
- (۳) شخص دارای ديپلوم دکتورا
(PHD) يا معادل آن در صورتی
به حیث نامزد معاون سر محقق
پذیرفته شده می تواند که
بر علاوه تکمیل شرایط مندرج
فقره (۲) این ماده، یک

د اکاډمۍ په سطح يوه علمي رساله د اړوندې رشتې د پوهانو په محضر کې وړاندې او له هغې څخه په برياليتوب سره دفاع وکړي.

(۴) د علومو اکاډمۍ منشي، ددې مادې په (۱، ۲ او ۳) فقرو کې د درج شوي علمي کادر د غړيتوب له بهير څخه، څارنه کوي.

د نوماندي- دوره

شپږمه ماده:

د علومو اکاډمۍ د علمي رتبو لپاره د نوماندي- دوره يو کال موده ده.

درېيم فصل

د علمي کادر د غړو ترډيغ

گانې

علمي رتبي ته د نوماندي د ترډيغ

شرطونه

اوومه ماده:

د علومو اکاډمۍ د علمي رتبو نوماندي د علمي - څيړنيز پلان له بشپړولو وروسته، ددمخه ټاکل شوي

رساله علمي رادر محضر دانشمندان مربوط به رشته در سطح اکاډمۍ علوم ارائه و از آن موفقانه دفاع نمايد .

(۴) منشي علمي اکاډمۍ علوم از جريان پذيرش به عضويت کادر علمي مندرج فقره های (۱، ۲ و ۳) اين ماده نظارت بعمل می آورد.

دوره نامزدی

ماده ششم:

دوره نامزدی برای رتب علمي اکاډمۍ علوم مدت یکسال می باشد.

فصل سوم

ترډيغات اعضاي کادر

علمي

شرایط ترډيغ نامزد به رتبه

علمي

ماده هفتم:

نامزد های رتب علمي اکاډمۍ علوم بعد از اکمال پلان علمي - تحقيقي در صورت کسب نظر

- علمي - څيړنيزو فعاليتونو په هکله د لارښوونکي استاد د مثبت نظر د اخستلو په صورت کې، په لاندې ترتيب د علمي رتبې تر فېح ته رسېږي:
- ۱- د څيړنيار نوماند تر دغو شرطونو لاندې د څيړنيار رتبې ته تر فېح کولی شي:
- د هغه يوکلن انفرادي کار د پلان په برياليتوب سره د بشپړولو په صورت کې چې د ديارتمنت، انستيتوت، علمي مرکز او يا هم د برخې د مرستيالی. لخوا د مخه ورته ټاکل شوی او د علومو اکاډمۍ د علمي شوري لخوا تصويب شوی وي.
- د يوې علمي رسالې ليکل چې د ديارتمنت، انستيتوت، علمي مرکز او يا هم د برخې د مرستيالی. لخوا د مخه ورته ټاکل شوې او د علمي شوري لخوا تصويب شوې وي او په انستيتوت کې له هغې څخه بريالی. دفاع.
- مثبت استاد رهنما راجع به فعاليت های علمی - تحقيقي قبلاً تعيين شده به ترتيب ذيل به تر فېح رتبه علمی نایل می گردند:
- ۱- نامزد معاون محقق تحت شرايط ذيل به رتبه معاون محقق تر فېح نموده می تواند:
- در صورت تکميل موفقانه پلان کار انفرادی یکساله ايکه از طرف ديارتمنت، انستيتوت، مرکز علمی ويا هم معاونيت بخش برایش قبلاً تعيين واز طرف شورای علمی اکادمی علوم تصويب شده باشد.
- تحرير یک رساله علمی که از طرف ديارتمنت، انستيتوت، مرکز علمی ويا هم معاونيت بخش قبلاً برایش تعيين و از طرف شورای علمی تصويب شده باشد ودفاع موفقانه آن در انستيتوت.

- ۲- د څېړندوی نوماند تر دغو شرطونو لاندې د څېړندوی رتبې ته ترفيع کولی شي:
- د کار د هغه انفرادي يو کلن پلان په برياليتوب سره د بشپړولو په صورت کې چې د ديارتمنت، انستيتوت، علمي مرکز او يا هم د برخې د مرستيالی لخوا د مخه ورته ټاکل شوی او د علومو اکاډمۍ د علمي شوري لخوا تصويب شوی وي.
- د يوې علمي رسالې ليکل چې موضوع يې د ديارتمنت، انستيتوت، علمي مرکز او يا هم د برخې د مرستيالی لخوا د مخه ورته ټاکل شوې او د علمي شوري لخوا تصويب شوې وي او په علمي مرکز کې له هغې څخه بريالی دفاع.
- ۳- د څېړنوال نوماند تر دغو شرطونو لاندې د څېړنپوه رتبې ته ارتقاء موندلی شي:
- ۲- نامزد محقق تحت شرایط ذیل به رتبه محقق ترفيع نموده می تواند:
- در صورت تکمیل موفقانه پلان کارانفرادی یکساله ای که از طرف ديارتمنت، انستيتوت، مرکز علمی ويا هم معاونیت بخش برایش قبلاً تعیین واز طرف شورای علمی اکادمی علوم تصويب شده باشد.
- تحرير یک رساله علمی که موضوع آن از طرف ديارتمنت، انستيتوت، مرکز علمی ويا هم معاونیت بخش قبلاً برایش تعیین و از طرف شورای علمی تصويب شده باشد و دفاع موفقانه آن در مرکز علمی .
- ۳- نامزد معاون سر محقق تحت شرایط ذیل به رتبه سرمحقق ارتقاء نموده می تواند:

– د يوې علمي رسالې ليکل چې موضوع يې د يوکلن انفرادي کار په پلان کې چې د دپارتمنت، انستيتوت، علمي مرکز او يا هم د برخې د مرستيالۍ لخوا د مخه ورته ټاکل شوې اودعلومو د اکاډمۍ د علمي شوري لخوا تصويب شوې وي.

– د اړوندې رشتې د پوهانو په محضر کې د يوه علمي کنفرانس وړاندې کول چې موضوع يې د دپارتمنت، انستيتوت، علمي مرکز او يا هم د برخې د مرستيالۍ لخوا د مخه ورته ټاکل شوې او د علمي شوري لخوا تصويب شوې وي.

انفصال از دوره نامزدی

ماده هشتم :

هرگاه نامزد یکی از رتب علمی بنابر عذر مؤجه شرایط مندرج ماده هفتم این مقررہ را در طول یکسال تکمیل کرده نتواند دوره

د نوماندۍ له دورې څخه انفصال

اټمه ماده:

که چېرې له علمي رتبو څخه د يوې نوماند، د مؤجه عذر له امله ددې مقررې په اوومه ماده کې درج شوي شرطونه د يو کال په اوږدو کې

بشپړنه كړې شي ، د هغه د نوماندۍ دوره د يوه بل كال لپاره اوږدېږي، په دوه يم كال كې د نه برياليتوب په صورت كې نوماندۍ د ديارتمنت، انستيتوت، علمي مركز يا د اړوندې برخې د مرستيالۍ د وړاندیز پر بنسټ له نوماندۍ څخه منفصل كېږي.

د علمي كادر د غړي ترفيع

نهمه ماده:

په اړونده رشته كې د علومو اكاډمۍ د علمي كادر غړي ، د هغه علمي-څېړنيز پلان په بشپړولو سره چې د ديارتمنت، انستيتوت، علمي مركز، د اړوندې برخې د مرستيالۍ او د علومو اكاډمۍ د علمي شورې لخوا دمخه تصويب شوی وي، د لارښوونكي استاد لخوا د علمي او څېړنيزو فعاليتونو په هكله د مثبت نظر په اخستلو سره او د علومو اكاډمۍ د علمي شورې په تصويب لورې علمي رتبې ته ترفيع كولى شي.

نامزدۍ وي برای يك سال ديگر تمدید می گردد، در صورت عدم موفقیت در سال دوم، نامزدی به اساس پیشنهاد ديارتمنت، انستيتوت، مركز علمي ويا معاونيت بخش مربوط و تصويب شورای علمي از نامزدی منفصل می گردد.

ترفيع عضو كادر علمي

ماده نهم:

اعضای كادر علمي اكاډمۍ علوم در رشته مربوط، با اكمال موفقانه پلان علمي _تحقیقی كه از طرف ديارتمنت، انستيتوت، مركز علمي، معاونيت بخش مربوط و شورای علمي اكاډمۍ علوم قبلاً تصويب شده باشد، كسب نظر مثبت راجع به فعاليتهای علمي و تحقیقی از طرف استادان همنام و تصويب شورای علمي اكاډمۍ علوم به رتبه علمي بلند تر ترفيع نموده می تواند.

د ترفيع شرطونه

لسمه ماده:

(۱) څېړنيار تر دغو شرطونو لاندې د څېړندوی علمي رتبې ته ترفيع کولی شي:

۱- د علمي کادر د غړي په توگه د څلورو کلونو مودې د بالفعل خدمت بشپړول.

۲- د لارښوونکي استاد د مثبت نظر اخستل.

۳- د علومو اکاډمۍ په علمي شوري کې د د مخه تصويب شوې، علمي-څېړنيزې رسالې ليکل او په انستيتوت کې د هغې څخه بريالی دفاع کول.

۴- په عين رشته کې د علومو اکاډمۍ د پوهانو لخوا چې دلورې علمي رتبې لرونکي وي د علمي-څېړنيزې رسالې په هکله لږ تر لږه د دوو تقريظونو شتون.

۵- په اړونده رشته کې د څلورو علمي-څېړنيزو مطبوع آثارو لرل.

۶- د څلورو کلونو مودې په ترڅ

شرایط ترفيع

ماده دهم:

(۱) معاون محقق تحت شرایط ذیل به رتبه علمی محقق ترفيع نموده می تواند:

۱- اکمال مدت چهار سال خدمت بالفعل به حیث عضو کادر علمی.

۲- کسب نظر مثبت استاد رهنما.

۳- تحرير رساله علمی _ تحقیقی قبلاً تصویب شده در شورای علمی اکادمی علوم و دفاع موفقانه آن در انستیتوت .

۴- موجودیت حد اقل دو تقریظ در مورد رساله علمی _ تحقیقی از طرف دانشمندان اکادمی علوم در عين رشته که دارای رتبه علمی بالاتر باشند .

۵- داشتن چهار اثر علمی _ تحقیقی مطبوع در رشته مربوطه.

۶- ارائه حد اقل دو کنفرانس

- کې د انستیتوت په سطح د رشتې مطابق د دوو علمي کنفرانسونو وړاندې کول.
- (۲) څېړندوی تر دغو شرطونو لاندې د څېړنوال علمي رتبې ته ترفيع کولی شي:
- ۱- د علمي کادر د غړي په توګه، د پنځو کلونو مودې بالفعل خدمت بشپړول.
- ۲- د لارښوونکي استاد د مثبت نظر اخستل.
- ۳- د علومو اکاډمۍ په علمي شوري کې د مخه تصویب شوي علمي-څېړنيزې رسالې لیکل او په علمي مرکز کې د هغې بريالۍ دفاع.
- ۴- په عين رشته کې د پوهانو لخوا چې د لوړې علمي رتبې لرونکي وي د علمي-څېړنيزې رسالې په هکله لږ تر لږه د دريو تقریظونو شتون.
- ۵- په اړونده رشته کې د اتو علمي-څېړنيزو مطبوع آثارو لرل.
- علمي مطابق رشته در سطح انستیتوت در خلال مدت چهار سال .
- (۲) محقق تحت شرایط ذیل به رتبه علمی معاون سر محقق ترفيع نموده می تواند:
- ۱- اکمال مدت پنج سال خدمت بالفعل به حیث عضو کادر علمی .
- ۲- کسب نظر مثبت استاد رهنما.
- ۳- تحریر رساله علمی _ تحقیقی قبلاً تصویب شده در شورای علمی اکادمی علوم و دفاع موفقانه آن در مرکز علمی.
- ۴- موجودیت حد اقل سه تقریظ در مورد رساله علمی _ تحقیقی از طرف دانشمندان در عين رشته که دارای رتبه علمی بالاتر باشند .
- ۵- داشتن هشت اثر علمی _ تحقیقی مطبوع در رشته مربوطه.

- ۶- د پنځو کلونو مودې په ترڅ کې د مرکز په سطح د رشتې مطابق لږ تر لږه د دريو علمي کنفرانسونو وړاندې کول.
- ۳) څيړنوال تر دغو شرطونو لاندې د څېړنپوه رتبې ته ترفيع کولی شي:
- ۱- د علمي کادر د غړي په توگه د شپږو کلونو مودې بالفعل خدمت بشپړول.
- ۲- د لارښوونکي استاد د مثبت نظر اخستل.
- ۳- د علومو اکاډمۍ په علمي شوري کې د مخه تصويب شوې علمي-څېړنيزې رسالې ليکل او د اړوندې برخې په مرستيالي کې له هغې څخه بريالی دفاع.
- ۴- په عين رشته کې دپوهانو لخوا چې د لوړې علمي رتبې لرونکي وي د رسالې په هکله لږ تر لږه د څلورو تقريظونو شتون.
- ۶- ارائه حد اقل سه کنفرانس علمي مطابق رشته در سطح مرکز علمي مربوطه در خلال مدت پنج سال.
- ۳) معاون سرمحقق تحت شرايط ذيل به رتبه سر محقق ترفيع نموده می تواند:
- ۱- اکمال مدت شش سال خدمت بالفعل به حيث عضو کادر علمي .
- ۲- کسب نظر مثبت استاد رهنماء .
- ۳- تحرير رساله علمي _ تحقيقي قبلاً تصويب شده در شورای علمي اکادمي علوم و دفاع موفقانه آن در معاونيت بخش مربوطه .
- ۴- موجوديت حد اقل چهار تقريظ در مورد رساله علمي از طرف دانشمندان در عين رشته که دارای رتبه علمي بالاتر باشند .

۵- په اړونده رشته کې د پنځلسو علمي- څېړنيزو مطبوع آثارو لړل.

۶- د شپږو کلونو مودې په ترڅ کې په اړونده برخه کې د مرستيالۍ په سطح د رشتې مطابق لږ تر لږه د څلورو علمي کنفرانسونو وړاندې کول.

د علمي کادر له غړيتوب څخه

انفصال

يوولسمه ماده:

که چېرې د علومو اکاډمۍ د علمي کادر غړی د افغانستان اسلامي جمهوريت د علومو اکاډمۍ د قانون د (۱) گڼې ضميمې په (لسمه) ماده کې په درج شوې موده کې د علمي ترفيع شرطونه بشپړ نه کړي شي، د علومو اکاډمۍ د علمي شوري له تصويب او د افغانستان اسلامي جمهوريت د رياست دمقام له منظوري وروسته، د علومو اکاډمۍ د علمي کادر له غړيتوب څخه منفصل کېږي.

۵- داشتن پانزده اثر علمي - تحقيقي مطبوع در رشته مربوطه.

۶- ارائه حد اقل چهار کنفرانس علمي مطابق رشته در سطح معاونيت بخش مربوطه در خلال مدت شش سال.

انفصال از عضویت کادر

علمي

ماده یازدهم :

هرگاه عضو کادر علمی اکادمي علوم در مدت مندرج ماده (دهم) ضمیمه شماره (۱) قانون اکادمي علوم جمهوری اسلامی افغانستان شرایط ترفيع علمی را تکميل کرده نتواند بعد از تصويب شورای علمی اکادمي علوم ومنظوری مقام رياست جمهوری اسلامی افغانستان از عضویت کادر علمی اکادمي علوم منفصل می گردد.

خلورم فصل

د علمي کادر د غړو دندې او

مکلفیتونه

دندې او مکلفیتونه

دوولسمه ماده:

(۱) د علومو اکاډمۍ د علمي کادر غړي د لاندې د ندو او مکلفیتونو لرونکي دي:

۱- د دپارتمنت، انستیتوت، علمي مرکز او اړوندې برخې د پلان مطابق چې د اکاډمۍ د علمي شوري لخوا تصویب شوې وي، دوامداره څېړنه.

۲- په ملي او بین المللي کچه په غونډو، علمي- څېړنیزو سیمینارونو، علمي کنفرانسونو، تخصصي مباحثو کې ګاون، د علومو اکاډمۍ د علمي مرکزونو د کار د پلان مطابق د ویناوو کول او د علمي معلوماتو او اطلاعاتو وړاندې کول او په هغو کې کارنده ونډه اخستل.

۳- د علومو اکاډمۍ د څېړنو په

فصل چهارم

وظایف و مکلفیت های

اعضای کادر علمی

وظایف و مکلفیت ها

ماده دوازدهم :

(۱) اعضای کادر علمی اکادمي علوم دارای وظایف و مکلفیت های ذیل می باشند:

۱- تحقیق مداوم مطابق به پلان دپارتمنت، انستیتوت، مرکز علمی و بخش مربوط که از طرف شورای علمی اکادمي تصویب شده باشد.

۲- اشتراک در مجالس، سیمینار های علمی- تحقیقی، کنفرانس های علمی، مباحثات تخصصی به سویه ملی و بین المللی، ایراد بیانیه ها و ارائه معلومات و اطلاعات علمی مطابق به پلان کارمراکز علمی اکادمي علوم و سهم گیری فعال در آنها.

۳- سهم گیری فعال در عرصه

- ډگر کې کارنده ونډه اخستنه، د علمي - څېړنيزو مقالو ليکل او د تقریظ لاسته راوړل.
- ۴- د علومو په ټاکلې رشته کې د څېړنې د مدرنو اصولو وړاندې کول.
- (۲) څېړنپوهان ددې مادې په (۱) فقره کې پر درج شوو دندو او مکلفیتونو برسېره د لاندې دندو او مکلفیتونو لرونکی هم دي:
- ۱- د لکچرونو، کنفرانسونو او علمي - میتودیک سیمینارونو وړاندې کول.
- ۲- په کمیټو (د انستیتوتونو علمي شورې گانو، د علومو اکاډمۍ مرکزونو او برخو) کې گډون او د علومو اکاډمۍ د مقاماتو د لزوم لید سره سم د مرکزونو د علمي کادر د غړو د علمي او عملي آثارو او کارونو په هکله د نظر څرگندول.
- ۳- د علمي - څېړنيزو پروژو او نورو علمي - څېړنيزو فعالیتونو په پرمخبيولو کې د ټيټې رتبې علمي کادر د غړو لارښوونه.
- نشرات اکاډمۍ علوم ، نوشتن مقالات علمي - تحقيقي و بدست آوردن تقریظ .
- ۴- ارائه اصول مدرن تحقیق در رشته معین علوم.
- (۲) سر محققین علاوه بر وظایف و مکلفیت های مندرج فقره (۱) این ماده، دارای وظایف و مکلفیت های ذیل نیز می باشند:
- ۱- ارائه لکچر ها ، کنفرانس ها و سیمینارهای علمي - میتودیک .
- ۲- اشتراک در کمیته ها (شورا های علمي انستیتوت ها ، مراکز و بخش های اکاډمۍ علوم) و اظهار نظر در مورد آثار و کار های علمي و عملي اعضای کادر علمي مراکز مطابق به لزوم دید مقامات اکاډمۍ علوم.
- ۳- رهنمائی اعضای کادر علمي رتب پائینتر در پیشبرد پروژه های علمي تحقيقي و سایر فعالیت های علمي - تحقيقي .

۴- د علومو اکاډمی د څېړنې د سالم او عیني بهیر سازمانول، د علمی- څېړنیزو مقالو لیکل او په اړونده رشته کې د څېړنپوهانو لخوا د تقریظ لاسته راوړل.

دنده ییز مکلفیت

دیارلسمه ماده:

د علومو اکاډمی د علمی کادر غړی له هغو آثارو څخه چې د دنده ییز مکلفیت له مخې دمنظور شوي پلان په حدودو کې یې لیکي، د حق الزحمې مستحق نه ګرځي.

پنځم فصل

نهایی حکمونه

د علمی کادر د غړو لپاره د کار

نورم

څوارلسمه ماده:

د علومو اکاډمی د علمی کادر دغړي د علمی- څېړنیز کار پلان، د دیپارتمنت یا اړوند انستیتوت لخوا وړاندیز اود علومو د اکاډمی

۴- سازماندهی سالم و عینی روند تحقیق در اکادمی علوم، نوشتن مقالات علمی - تحقیقی و بدست آوردن تقریظ از طرف سر محققین در رشته مربوطه.

مکلفیت وظیفوی

ماده سیزدهم:

عضو کادر علمی اکادمی علوم از آثاری که در حدود پلان منظور شده بنا بر مکلفیت وظیفوی می نویسد، مستحق حق الزحمه نمی گردد.

فصل پنجم

احکام نهایی

نورم کار برای اعضای کادر

علمی

ماده چهاردهم:

پلان کار علمی - تحقیقی عضو کادر علمی اکادمی علوم، از طرف دیپارتمنت یا انستیتوت مربوطه پیشنهاد و بعد از تأیید

په علمي شوري کې د علمي مرکز او
د اړوندې برخې له تأييد وروسته
تطبیقېږي.

بیا مقررېدل

پنځلسمه ماده:

(۱) که چېرې د علومو اکاډمۍ د
علمي کادر غړی د واکمنو مقاماتو
د تصمیم پر بنسټ د علومو له
اکاډمۍ څخه بهر مقرر شي، په هغه
صورت کې چې د دندې له پایته
رسېدو وروسته تر (۲۰) ورځو
مودې پورې د بیا مقررېدو لپاره د
علومو اکاډمۍ ته مراجعه وکړي د
علمي قدم له په پام کې نیولو پرته په
دمخه علمي رتبه مقررېدی شي.

(۲) که چېرې د دندې پرېښودونکی
د علومو اکاډمۍ د علمي کادر غړی
تر دريو کلونو پورې دوه یم ځل د بیا
مقررېدو لپاره د علومو اکاډمۍ ته
مراجعه وکړي، دبست د شتون، د
مرکز او داروندي برخې د اړتیا او
موافقي په صورت کې یواځې د یوه

مرکز علمي وېنځش مربوط در
شورای علمی اکادمی علوم تطبیق
می گردد .

تقرر مجدد

ماده پانزدهم :

(۱) هرگاه عضو کادر علمی
اکادمی علوم بر اساس تصمیم
مقامات ذیصلاح خارج از اکادمی
علوم مقرر شود، در صورتی که بعد
از ختم وظیفه الی مدت (۲۰)
یوم به اکادمی علوم جهت
تقرر مجدد مراجعه نماید
به رتبه علمی قبلی بدون
نظر داشت قدم علمی مقرر شده
می تواند .

(۲) هرگاه عضو کادر علمی
اکادمی علوم تارک وظیفه الی مدت
سه سال دوباره به اکادمی علوم
جهت تقرر مجدد مراجعه نماید،
در صورت موجودیت بست،
ضرورت و موافقه مرکز و ښځش
مربوط صرف برای یک مرتبه به

ځل لپاره په منځنۍ ددمخه، علمي رتبه مقررېدې شي.

د انفاذ نېټه

شپاړسمه ماده:

دغه مقررې په رسمي جريده کې له خپرېدو وروسته نافذېږي، په نافذېدو سره يې د ۱۳۶۲ / ۱ / ۱۵ نېټې په (۵۲۹) گڼه رسمي جريده کې خپره شوې د افغانستان دموکراتيک جمهوريت د علومو اکاډمۍ د علمي کارمندانو مقررې د هغې له ضميمواو تعديلونو سره ملغې کېږي.

رتبه علمي قبلي مقررې شده مي تواند.

تاريخ انفاذ

ماده شانزدهم:

اين مقررې بعد از نشر در جريده رسمي نافذ مي گردد، با انفاذ آن مقررې کارمندان علمي اکادمي علوم جمهوري دموکراتيک افغانستان منتشرې جريده رسمي شماره (۵۲۹) مؤرخ ۱۳۶۲/۱/۱۵ با ضمايم و تعديلات آن ملغې مي گردد.